

مرکز بهداشت شهرستان

دانشگاه آزاد اسلامی، واحد نجف آباد

نجف آباد

دانشکده پزشکی - گروه بهداشت و پزشکی اجتماعی

طرح درس و دفترچه ثبت فعالیت‌های عملی

دانشجویان کارآموزی در عرصه بهداشت

ویژه دانشجویان بهداشت عمومی (عرصه ۱) و خانواده

مشخصات دانشجو :

نام و نام خانوادگی :

شماره دانشجویی :

سال ورود :

طرح درس کارآموزی در عرصه ۱ دانشجویان کارشناسی پیوسته بهداشت عمومی و کاردانی بهداشت

خانواده

تاریخ شروع دوره :

تاریخ اتمام دوره :

محل اجراء:

از تاریخ تا تاریخ مرکز بهداشتی درمانی شهری / روستایی

از تاریخ تا تاریخ خانه بهداشت (۳۰ روز کاری) جهت دانشجویان کاردانی بهداشت خانواده

از تاریخ تا تاریخ مرکز بهداشت درمانی شهری / روستایی

مجری: گروه بهداشت و پزشکی اجتماعی

پیش نیاز : کلیه دروس نظری و عملی

حیطه یادگیری : شناختی - نگرشی - مهارتی

استراتژی:

۱. دانشجوی محوری
۲. یادگیری در جامعه
۳. مشارکت فعال
۴. یادگیری با عمل
۵. ایفای نقش
۶. حل مسئله

مقدمه :

رشته بهداشت خانواده شاخه ای از علوم بهداشتی است که دانش آموختگان آن جهت تأمین ، حفظ و ارتقای سلامت اعضای خانواده ، به ویژه مادران و کودکان می کوشند .

دانش آموختگان این رشته برای به ثمر رساندن برنامه های بهداشتی ، با تأکید بر مراقبتهای از اعضاء خانواده ، بازوهای اجرائی موثری هستند که وظایف خود را تحت نظارت مسئولین بهداشتی - درمانی در نظام ارائه خدمات بهداشتی - درمانی به انجام می رسانند .

ما معتقدیم که برخورداری از «سلامت» حق همه انسانهاست . از طرفی بر این باوریم که « سلامت نسلهای کنونی و آینده » تأمین کننده توسعه اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی خواهد بود . در این راستا دانش آموختگان این رشته بایستی به رسالت این رشته تربیت نیروهای معتقد ، آشنا بوده و عامل به مفاهیم ، مبانی و استراتژی های مبارزه با بیماریها و تأمین ، حفظ و ارتقای سلامت جامعه تحت پوشش باشند.

انتظار داریم دانش آموختگان این رشته به ویژه برای مادران کودکان و سالمندان به عنوان آسیب پذیرترین اعضای خانواده ، نگاه ویژه داشته باشند . دانش آموختگان این رشته بایستی به اصل « برابری انسانها » توجه ویژه داشته باشند و خدمات خود را با توجه به اولویتهای ملی به اقشار مختلف اعم از شهری و روستایی - غنی و فقیر - بومی و غیر بومی (در صورت تقاضا) و نظایر آن بطور یکسان ارائه نمایند .

بطور خلاصه ما تأمین ، حفظ و ارتقای سلامت را به عنوان یک وظیفه دینی - اخلاقی و ملی تلقی می کنیم .

رسالت موسسات آموزشی تربیت کننده نیرو در رشته بهداشت خانواده ، تربیت نیرو های آشنا ، معتقد و عامل به مفاهیم ، مبانی راهکارهای تأمین ، حفظ و ارتقای سلامت برای اعضای خانواده است . بنابراین اهداف این موسسات بر این اصول است :

♣ دستیابی به آخرین دستاوردهای علمی و تکنولوژیک بهداشت عمومی در شاخه بهداشت خانواده در سطح استانداری های

جهانی

- ♣ تثبیت جایگاه علمی دانش آموختگان رشته در نظام ارائه خدمات کشور
- ♣ ارتقای شاخصهای مهم سلامت در خانواده های تحت پوشش خدمت دانش آموختگان

اهداف کلی :

۱. آشنایی فراگیرندگان این رشته با مفاهیم مرتبط با چگونگی تأمین ، حفظ و ارتقای سلامت در سطح جامعه ، بویژه برای اعضای خانواده
۲. کسب اطلاعات و توانمندیهای نگرشی و عملی ضروری در زمینه های شیوه های آموزش در جامعه – نحوه مراقبت از اعضای خانواده – راهنمایی خانواده ها – پژوهشهای کاربردی و مدیریت کنترل بیماریها
۳. آشنایی فراگیران با نحوه ی مراقبت و ارائه خدمات بهداشتی مادران و کودکان ، آموزش بهداشت ، بهداشت مدارس ، واکسیناسیون ، بهداشت محیط و بهداشت سالمندان و سطوح مختلف پیشگیری در مراکز بهداشتی درمانی(شهری و روستایی) و خانه های بهداشت

نقش ها :

نقش های دانش آموختگان این رشته در جامعه عبارتند از :

- ۱- نقش آموزشی : آموزش به خانواده ها به ویژه مادران در زمینه های مختلف حرفه ای با هدف ارتقای سطح آگاهی ، نگرش و عملکرد بهداشتی در آنها
- ۲- نقش مراقبتی و پایشی : مراقبت از اعضای خانواده ها بویژه مادران و کودکان و پایش سلامت آنها در نظام ارائه خدمات بهداشتی درمانی
- ۳- نقش مشاوره ای : راهنمایی خانواده ها درباره مشکلات مربوط به سلامت اعضای خانواده
- ۴- نقش پژوهشی : کمک به پژوهشهای کاربردی در عرصه های بهداشتی کشوری
- ۵- نقش اجرایی : کمک به مسئولین در اجرای برنامه های بهداشتی نظیر : کنترل اپیدمیها ، شرایط اضطراری و

اهداف رفتاری :

بخش اول : مراقبت کودک

در پایان دوره انتظار می رود دانشجو موارد زیر را انجام دهد :

الف – تشکیل پرونده

- ۱- مشخصات نوزاد سالم را توضیح دهد(وزن ، قد ، دور سر ، ظاهر ، رفلکس ها ، مراقبت از چشم ، پوست ، بند ناف و)

- ۲- بر اساس اطلاعات مندرج در پرونده زایمانی قادر به تشکیل پرونده و ثبت آن در سامانه باشد .
- ۳- در مورد اصطلاحات موجود در پرونده اطلاعات کافی داشته باشد .
- ۴- قادر به برقراری ارتباط صحیح با مادر باشد .

ب- مراجعات بعدی

- ۱- براساس پرونده اطلاعات لازم در مورد کودک را استخراج کند .
- ۲- ارتباط مناسب با مادر و کودک برقرار نماید .
- ۳- کودک را جهت اندازه گیریهای آنترئوپومتریک(قد ، وزن ، دور سر) آماده نماید .
- ۴- وزنه اطفال را تنظیم و سپس کنترل نماید .
- ۵- کودک را بر حسب سن با ترازوی مربوط به طور صحیح توزین نموده و اصول مربوط به آن را رعایت نماید .
- ۶- قد کودک را بر حسب سن کودک با ابزارمناسب به طور صحیح با رعایت اصول مربوط اندازه گیری نماید .
- ۷- دور سر کودک را در صورت لزوم به طور صحیح اندازه گیری نماید .
- ۸- بعد از اتمام کار با ترازو آن را صفر و سپس قفل نماید .
- ۹- نتایج مربوط را در فرم مراقبت اطفال (سامانه سیب) ثبت نماید .
- ۱۰- منحنی های رشد کودک را در سامانه به طور صحیح رسم نماید .
- ۱۱- منحنی های رشد کودک را به طور صحیح تفسیر نماید .
- ۱۲- رسم و تفسیر منحنی رشد را به مادر آموزش دهد(کارت رشد مخصوص مادر)
- ۱۳- موارد غیر طبیعی رشد را شناسایی نماید .
- ۱۴- در صورت لزوم کودک را جزء موارد مراقبت ویژه قرار دهد .
- ۱۵- سیر تکامل فیزیکی کودک را بررسی نماید .
- ۱۶- در زمینه مزایای شیر مادر و شیردهی آموزشهای لازم را بدهد .
- ۱۷- با اصول صحیح تغذیه تکمیلی آشنایی کامل داشته باشد و به مادر آموزشهای لازم را بدهد .
- ۱۸- طرز تهیه غذای کمکی را به مادر آموزش دهد .
- ۱۹- موارد ارجاع فوری و غیر فوری را در صورت نیاز تشخیص دهد .
- ۲۰- با بیماریهای متابولیکی کودک(دیابت ، PKU ،) آشنایی داشته و در حد مناسب آموزشهای لازم(بهداشت ، تغذیه) را برای بهبود وضعیت کودک به مادر بدهد .
- ۲۱- مکملهای مورد نیاز کودک(قطره آهن ، مولتی ویتامین ، آ-د) را همراه با آموزشهای لازم در مورد طرز استفاده به مادر بدهد

۲۲- زمان مراجعه بعدی را به مادر یادآوری و در کارت مراجعه ثبت نماید .

بخش دوم : تغذیه و نقش آن در پیشگیری از بیماریها مخصوصاً بیماریهای غیر واگیر

در پایان دوره انتظار می‌رود دانشجو موارد زیر را انجام دهد :

- ۱- غذا را تعریف کرده ، اجزاء آن را نام برده و نقش و اهمیت هر کدام را توضیح دهد .
- ۲- تغذیه انحصاری با شیر مادر و نقش و اهمیت آن را در رشد و تکامل شیرخوار بیان کند .
- ۳- با منحنی رشد کودک و انواع آن آشنایی کامل داشته و بتواند نتایج آن را تفسیر نماید .
- ۴- تغذیه تکمیلی و سن شروع آن و اصول صحیح در هنگام شروع را بیان نماید .
- ۵- نیازهای تغذیه ای کودکان در سنین قبل از مدرسه را بداند و با توجه به وضعیت کودک برنامه غذایی مناسب تنظیم کرده و به مادرش آموزش دهد .
- ۶- نیازهای تغذیه ای زنان باردار را بداند و با توجه به وضعیت آن برنامه غذایی مناسبی را توصیه نماید .
- ۷- بیماریهای مرتبط با سوء تغذیه در کودکان را بشناسد و راهکارهای تغذیه ای مناسب برای درمان و یا بهبودی آن توصیه نماید (کم خونی فقر آهن ، کمبود ویتامین ها ، کمبود کلسیم و بیماریهای ارثی مرتبط با تغذیه و)

بخش سوم : مراقبت زن باردار

در پایان دوره انتظار می‌رود دانشجو موارد زیر را انجام دهد :

الف: تشکیل پرونده

- ۱- قادر به تشکیل پرونده(گرفتن شرح حال) برای زن باردار باشد .
- ۲- قادر به تعیین تاریخ احتمالی زایمان بر اساس LMP باشد .
- ۳- در مورد اصطلاحات موجود در سامانه اطلاعات کافی داشته و برای مادر با بیان ساده توضیح دهد .
- ۴- قادر به شناسایی حاملگی های پر خطر باشد(سن زیر ۱۸ و بالای ۳۵ سال ، حاملگی چهارم به بعد ، فاصله حاملگی کمتر از ۳ سال)

ب - مراجعات بعدی

- ۱- براساس پرونده ، اطلاعات لازم در مورد زن باردار را استخراج کند .
- ۲- ارتباط مناسب با مادر برقرار نماید .
- ۳- براساس تاریخ اولین روز آخرین قاعدگی ، سن حاملگی را محاسبه نماید .

- ۴- به نتایج آزمایشات روتین درج شده در پرونده توجه نماید .
- ۵- مادر را جهت اندازه گیری وزن آماده نماید .
- ۶- وزنه بزرگسال را تنظیم و سپس کنترل نماید .
- ۷- مادر را به طور صحیح توزین نماید .
- ۸- تغییرات وزن مادر را نسبت به ماه قبل و ابتدای بارداری مقایسه نماید .
- ۹- موارد غیر طبیعی تغییرات وزن را تشخیص و در صورت لزوم ارجاع نماید .
- ۱۰- فشار خون مادر را به طور صحیح اندازه گیری نماید(بر اساس دستورالعمل وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی)
- ۱۱- موارد غیر طبیعی تغییرات وزن را تشخیص و در صورت لزوم ارجاع نماید .
- ۱۲- مادر را برای معاینه فیزیکی آماده نماید .
- ۱۳- معاینه فیزیکی را از سر تا پا انجام دهد .(توجه به رنگ پریدگی ، کم خونی ، ادم گوده گذار ، لاغری مفرط و)
- ۱۴- ارتفاع رحم را بررسی و با سن حاملگی مقایسه نماید .
- ۱۵- با توجه به سن حاملگی ، مانور لئوپولد را انجام دهد .
- ۱۶- با توجه سن حاملگی ، ضربان قلب جنین را سمع نماید .
- ۱۷- نتایج معاینات را برای مادر شرح دهد .
- ۱۸- نتایج معاینات را در سامانه ثبت نماید .
- ۱۹- علائم هشدار دهنده را از مادر سوال کرده و در سامانه ثبت کند . (خونریزی ، لکه بینی ، تاری دید ، درد اپیگاستر ، عدم حرکات جنین ، آبریزش)
- ۲۰- در مورد شکایات شایع دوران بارداری از مادر سوال نماید و در سامانه ثبت کند .(سردرد ، ویار ، تهوع ، استفراغ ، کمر درد ، سوزش سر دل ، یبوست ، هموروئید)
- ۲۱- آموزش لازم را در مورد رفع هر یک از شکایات بدهد و در پرونده ثبت نماید .
- ۲۲- به تاریخ واکسیناسیون کزاز مادر(توام) توجه نماید .
- ۲۳- در صورت لزوم واکسن کزاز مادر را تزریق نماید .
- ۲۴- به تاریخ آزمایشات حاملگی توجه نماید .
- ۲۵- در صورت لزوم فرم آزمایشات(هموگلوبین ، هماتوکریت ، کامل ادرار) را تکمیل و به مادر بدهد .
- ۲۶- آموزش تغذیه در دوران بارداری به طور کامل داده شود و در جدول برنامه آموزشی ثبت کند .

۲۷- براساس شرایط مادر(سن حاملگی ، میزان تحصیلات طبقه اجتماعی و)آموزشهای لازم را به مادر بدهد و در جدول مربوطه ثبت کند .

۲۸- قرص آهن ، مولتی ویتامین و اسید فولیک را بر حسب سن حاملگی و شرایط مادر در اختیار مادر قرار دهد .

۲۹- آموزش لازم در مورد مصرف مکملهای غذایی داده شود .

۳۰- موارد مراقبت ویژه را شناسایی نماید .

۳۱- موارد ارجاع فوری و غیر فوری را شناسایی کند .

۳۲- تاریخ مراجعه بعدی را به مادر یادآوری و در کارت مراجعه مادر ثبت نماید .

۳۳- در صورت لزوم به مادر فرم معرفی زایمان و یک نسخه از پرونده داده شود .

بخش چهارم : مراقبت بعد از زایمان

در پایان دوره انتظار میروود دانشجو موارد زیر را انجام دهد :

۱- تاریخ مراقبت بار اول و بار دوم بعد از زایمان را بیان نماید .

۲- وزنه بزرگسال را تنظیم و کنترل نماید .

۳- وزن مادر را به طور صحیح اندازه گیری نماید .

۴- وزن مادر را با وزن قبل از حاملگی و دوران حاملگی مقایسه نماید .

۵- فشار خون مادر را به طور صحیح تفسیر نماید .

۶- تغییرات فشار خون را به طور صحیح تفسیر نماید .

۷- مادر را جهت معاینه فیزیکی آماده نماید .

۸- وضع شکم(اندازه رحم از روی شکم ، محل اسکار سزارین) را بررسی نماید .

۹- وضع رحم(وضع دستگاه تناسلی خارجی از نظر برش اپی زیاتومی و) را بررسی نماید .

۱۰- وضع پستانها(شقاق ، مجرای بسته ، آبسه ، ماستیت) را بررسی نماید .

۱۱- موارد مشاهده شده در پرونده مادر(سامانه) ثبت گردد .

۱۲- آموزش در مورد مراقبت از نوزاد(بند ناف ، چشم ، پوست) داده شود .

۱۳- آموزش تغذیه و بهداشت فردی داده شود .

۱۴- آموزش شیردهی و مزایای شیر مادر داده شود .

۱۵- از مادر بخواهد به کودک خود شیر دهد و موارد نادرست را به مادر گوشزد کند .

۱۶- آموزش تنظیم خانواده داده شود .

- ۱۷- مادر به بخش مشاوره تنظیم خانواده ارجاع داده شود .
- ۱۸- قرص آهن و مولتی ویتامین به مادر داده شود .
- ۱۹- نحوه مصرف مکملهای غذایی را آموزش دهد .
- ۲۰- موارد ارجاع فوری و غیر فوری را شناسایی نماید و در صورت لزوم مادر را ارجاع دهد .
- ۲۱- تاریخ مراجعه بعدی را به مادر یادآوری کرده و در کارت مراجعه ثبت نماید .

بخش پنجم : تنظیم خانواده

در پایان دوره انتظار می‌رود دانشجو موارد زیر را انجام دهد :

الف- معاینات سالیانه

- ۱- براساس پرونده اطلاعات لازم را استخراج نماید .
- ۲- ارتباط مناسب با مادر برقرار نماید .
- ۳- بدرستی از مادر شرح حال بگیرد .
- ۴- به تاریخ معاینات سالیانه توجه نماید .
- ۵- ترازوی بزرگسال را کنترل نماید .
- ۶- وزن مادر را به درستی اندازه گیری نماید .
- ۷- فشار خون مادر را به طور صحیح اندازه گیری نماید .
- ۸- مادر را جهت معاینه فیزیکی آماده نماید .
- ۹- با معاینه ظاهری گردن وضع تیروئید را بررسی نماید .
- ۱۰- رگهای وریدی پاها را از نظر واریس معاینه نماید .
- ۱۱- معاینه پستانها را با دیدن ، لمس کردن ، پرسش(از نظر احساس درد توده) انجام دهد .
- ۱۲- در مورد خودآزمایی پستان به مادر آموزش دهد .
- ۱۳- نتایج معاینات خود را در جدول معاینات بدرستی ثبت نماید .
- ۱۴- موارد غیر طبیعی را شناسایی کرده و به پزشک ارجاع دهد . مادر را جهت معاینه قلب و ریه به پزشک ارجاع دهد .
- ۱۵- مادر را جهت معاینه زنانگی و پاپ اسمیر به واحد مامایی ارجاع دهد .

ب- مشاوره تنظیم خانواده

- ۱- براساس پرونده ، اطلاعات لازم را استخراج نماید .

۲- ارتباط مناسب با مادر برقرار نماید .

۳- بدرستی از مادر شرح حال بگیرد .

۴- با توجه به شرایط مادر(سن ، تعداد فرزندان.....) روشهای ضد بارداری مناسب را برای مادر تشریح کند .

۵- به مادر در انتخاب روش مناسب کمک کند .

۶- در مورد مزایا ، معایب و نحوه ی استفاده از روش انتخاب شده به مادر توضیحات کامل داده شود .

۷- از مادر بخواهد که نحوه ی استفاده از روش انتخابی را بازگو نماید(بازخورد)

۸- تاریخ مراجعه بعدی به مادر یادآوری و در کارت مراجعه ثبت گردد .

۹- در مراجعات بعدی در مورد عوارض احتمالی روش سوال نماید و در صورت تغییر یا ترک برنامه علت را جویا شود .

۱۰- در صورت استفاده از قرص های ضد بارداری و آی یو دی مادر را جهت آزمایش خون سالیانه ارجاع دهد .

۱۱- در صورت استفاده از کاندوم یا روش منقطع ، مادر را از نظر روشهای اضطراری آموزش داده و قرصهای کنتراسپتیو در اختیار مادر قرار دهد .

۱۲- اطلاعات لازم را در فرم فاصله گذاری بین تولد ها و دفتر تنظیم خانواده و فرم گزارش ماهیانه ثبت نماید .

ج- آزمایش پاپ اسمیر

۱- اهداف انجام آزمایش پاپ اسمیر را بداند و در مورد آن به مراجعه کننده آموزش دهد .

۲- موارد ارجاع جهت پاپ اسمیر را بداند و به مراجعه کننده آموزش دهد .

۳. شرایط لازم انجام آزمایش پاپ اسمیر را بداند و به مراجعه کننده آموزش دهد.

۴. از مددجو بدرستی شرح حال بگیرد.

۵. اطلاعات کافی از نحوه انجام آزمایش داشته باشد.

۶. قادر به تفسیر اجمالی برگه آزمایش پاپ اسمیر باشد.

۷. آموزش های لازم در زمینه بهداشت دستگاه تناسلی را به مددجو بدهد.

۸. موارد غیر طبیعی را بشناسد و به پزشک ارجاع دهد.

۹. نوبت بعدی آزمایش را به مددجو گوشزد نماید.

۱۰. تاریخ و جواب آزمایش را در پرونده بهداشتی و نیز دفتر تنظیم خانواده ثبت کند.

۱۱. موارد لازم جهت انجام آزمایش را از دفتر تنظیم خانواده استخراج و پیگیری نماید.

۱۲. تاریخ پیگیری را در پرونده بهداشتی ثبت کند.

IUD - ۵

۱. با وسایل مورد نیاز جهت گذاشتن IUD، نحوه استفاده از آنها و چگونگی استریل نمودن وسایل آشنایی کلی داشته باشد.
۲. زمان و شرایط مناسب جهت گذاشتن IUD نحوه اثر و طول مدت استفاده از آن را بداند.
۳. قبل از ارجاع جهت گذاشتن IUD در مورد علائم عفونت رحمی و انجام آزمایش پاپ اسمیر بررسی های لازم را انجام و موارد لازم را ارجاع دهد.
۴. بعد از گذاشتن IUD علائم خطر و رعایت بهداشت فردی را آموزش دهد.
۵. زمان مراجعات بعدی جهت معاینه IUD را یادآوری و در کارت مخصوص ثبت نماید.
۶. موارد IUD جدید گذاشته شده و معاینه IUD قبلی را با مداد مشکی در دفتر تنظیم خانواده ثبت کند.
۷. به نوع روش پیشگیری در پرونده توجه نموده و در صورت استفاده از IUD موارد معاینه را در پرونده با کارت IUD چک کند، و در صورت لزوم جهت انجام معاینه به واحد مامایی ارجاع نماید.
۸. با توجه به دفتر تنظیم خانواده، مواردی که بیش از ۶ ماه از ثبت معاینه IUD گذشته باشد با پرونده چک و در صورت لزوم جهت اطلاع از روش پیشگیری، پیگیری های لازم را بعمل آورد.
۹. تاریخ پیگیری را در پرونده ثبت نماید.

بخش ششم: بیماری های شایع کودکان

۱. اداره کودک مبتلا به اسهال، عفونت های حاد تنفسی را براساس چارت های راهنمای موجود در مراکز بهداشتی توضیح دهد.
۲. قادر به آموزش مادر در مورد مراقبت از کودک بیمار براساس چارت راهنما باشد.

بخش هفتم: واکسیناسیون

در پایان دوره انتظار می رود دانشجو موارد زیر را انجام دهد:

الف- برنامه گسترش ایمن سازی (EPI=Expanded Program Immunization)

۱. آخرین دستورالعمل های مربوط به انجام کلیه واکسن ها را با توجه به جدیدترین دفترچه واکسیناسیون توضیح دهد.
۲. از علت و چگونگی هر فعالیت و مطلب در مورد EPI آگاهی داشته باشد.

ب- واکسیناسیون در عمل

۱. قادر به انجام عملی آنچه که در اقدام به واکسیناسیون در مرکز صورت می گیرد باشد.
۲. با دفاتر و فرم های آماری مربوطه آشنایی داشته باشد.
۳. قادر به پر کردن کارت واکسن و آموزش به مادر باشد.

ج- زنجیره سرما (Cold Chain)

کلیه مسائل مربوط به زنجیره سرما را توضیح دهد و با عوامل اساسی نظام زنجیره سرما آشنایی داشته باشد از جمله:

۱. یخچال مخصوص نگهداری واکسن ها، درجه برودت داخل یخچال و رسم نمودار آن، قرار گرفتن واکسن ها در یخچال و کلیه موارد مربوط به آن

۲. نکات مورد توجه در هنگام درخواست و تحویل واکسن ها

۳. نکات مورد توجه در برنامه های عملی واکسیناسیون (رعایت زنجیره سرد، سلامت و امنیت وسایل زنجیره سرد)

د- نظارت بر واکسیناسیون

۱. نظارت بر کارت واکسن و تاریخ انجام آنها

۲. سؤال از مادر در مورد محل انجام واکسن های قبلی کودک

۳. سؤال از مادر در مورد اینکه آیا زمان انجام تلقیح واکسن ها را می داند؟

۴. سؤال از مادر در مورد اینکه اقداماتی که بعد از تزریق بایستی انجام دهد را می داند؟

۵. در صورتی که مادر در پاسخ به این سؤالات مشکل داشت او را آموزش دهد.

بخش هشتم: بهداشت مدارس

در پایان دوره انتظار می رود دانشجو موارد زیر را انجام دهد:

۱. از فرصت های مناسب جهت آموزش دانش آموزان استفاده کند.

۲. مطالب آموزشی با توجه به نیاز دانش آموزان . متناسب با سن آنان ارائه گردد .

۳. مطالبی در زمینه عادات و رفتارهای مناسب به دانش آموزان آموزش دهد.

۴. آموزش بهداشت فردی و عمومی به دانش آموزان

۵. دانشجو بایستی با توجه به استانداردها ، مدرسه را مورد ارزیابی قرار دهد (محل احداث، نسبت دانش آموزان به سطح مدرسه، فضای ورزشی، سالن های عمومی، تعداد آبخوری، وضعیت پنجره و نور کلاس، چگونگی دفع فاضلاب و زباله، وسایل جلوگیری از حریق و ...)

۶. مراقبت های بهداشتی دانش آموزان را مورد بررسی قرار دهد (وضعیت کمک های اولیه، شناخت مشکلات بهداشتی دانش آموزان، انجام آزمایشات بینایی سنجی و شنوایی سنجی و ...)

۷. مشکلات یادگیری و اختلالات رفتاری دانش آموزان را لیست نماید (مشکلات اختصاصی یادگیری، بی میلی دانش آموزان به درس، اختلالات رفتاری و تکلم و ...)

بخش نهم: بهداشت محیط

در پایان دوره انتظار می رود دانشجو موارد زیر را انجام دهد:

۱. کنترل اماکن تهیه، توزیع و فروش مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی

۲. کنترل اماکن عمومی روستایی و شهری

۳. فعالیت در زمینه بهسازی اماکن عمومی

۴. حل مشکلات بهداشت محیط در صنایع

بخش دهم: آموزش بهداشت و ارتباطات

در پایان دوره انتظار می رود دانشجو موارد زیر را انجام دهد:

۱. با در نظر گرفتن خصوصیات فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و ... فهرستی از نیازهای آموزشی منطقه را تهیه نماید.

۲. در مراجعات روزانه، بسته به علت مراجعه، آموزش فردی بدهد.

۳. حداقل هر دو هفته یکبار با اعلام قبلی در مورد موضوعی خاص آموزش گروهی ارائه نماید.

۴. حداقل یک پمفلت و یک پوستر درباره شایع ترین مشکل بهداشتی - اجتماعی منطقه تهیه نماید.

بخش یازدهم: برنامه شناسایی جمعیتی - زیست محیطی روستا

در پایان دوره انتظار می رود دانشجو موارد زیر را انجام دهد:

۱. در صورت بازدید از روستا اطلاعات عمومی روستای محل کارآموزی را به اختصار بیان کند (آداب و رسوم، باورها، عقاید

رایج، سنن، زبان، شغل، سطح تحصیلات و)

۲. چک لیست تجهیزات موجود برای خانه های بهداشت را با وضعیت موجود مطابقت داده نقایص و مشکلات موجود را بیان کند

۳. ساختار خانه بهداشت را با استاندارد ستاد گسترش شبکه مقایسه کرده نقایص موجود را بیان نماید

۴. ضمن بازدید از روستا و نحوه شماره گذاری منازل و خانوارها، روند انجام کار را در روستای اصلی و قمر بیان نماید

۵. ضمن بازدید از روستا در ترسیم نقشه روستا و نقشه منطقه زیر نظر مربی مربوطه مشارکت نماید

۶. ضمن بازدید از چند خانوار به همراه مربی مربوطه نحوه بازدید از معیارهای بهداشتی محیطی خانوار را بیان نماید

۷. در ضمن بازدیدهای انجام شده نحوه و هدف از تکمیل فرم بازدید سالیانه خانوار (بیماریابی) را بیان نماید

۸. ضمن بازدید از چند خانوار به همراه مربی مربوطه نحوه تکمیل پرونده خانوار را بیان نماید

۹. در تکمیل فرمهای تفکیک جمعیتی روستا مشارکت کرده نحوه ثبت اطلاعات در زیج حیاتی را بیان نماید

۱۰. نحوه کنترل جمعیت استخراج شده اول سال با دفتر جمعیت هدف در دفاتر و فرم های مربوطه را بیان نماید

۱۱. ضمن بازدید از امکانات روستا در تکمیل فرم اطلاعات آبادی مشارکت نماید

۱۲. نحوه چیدن فرمهای مراقبتی داخل پرونده خانوار را بیان نماید

۱۳. شاخص های جمعیتی روستای محل کار آموزی را زیر نظر مربی مربوطه استخراج و در تجزیه و تحلیل داده ها مشارکت نماید

۱۴. هرم سنی جمعیت روستا را زیر نظر مربی ترسیم نماید

۱۵. چگونگی تهیه وسایل و تجهیز خانه های تحت پوشش را بیان نماید

۱۶. یک برنامه یک ماهه بازدید از خانه های بهداشت تحت پوشش طراحی نماید

۱۷. ضمن شرکت در جلسه شورای بهداشتی روستا مشکلات و معضلات مشاهده شده را بیان نماید

۱۸. با توجه به نتایج هدف قبلی پیشنهاد های خود را در جهت رفع مشکلات بیان نماید

تجهیزات ، فرمها ، دفاتر و دستورالعملها

الف- تجهیزات: وزنه اطفال، وزنه بزرگسال، فشار سنج، سینی درمان، سینی تجهیزات مربوطه کلدباکس، یخچال واکسیناسیون، میز اندازه گیری قد و وزن، متر، کلرسنج، کیت کلرسنجی، تزریقات و پانسمان و سرنگ و سرسوزن، پنبه و الکل، وسایل نمونه گیری (مالاریا، اسهال، خلط)، قفسه دارویی بهورز، قفسه دارویی پزشکی، تابلو بینایی سنجی، ماکت دندان، مسواک بزرگ، نخ دندان، یخچال همراه با تجهیزات مربوطه.

ب- فرم ها و دفاتر: ذیح حیاتی، فرم های دیواری پایش فعالیت ها (واکسیناسیون، تنظیم خانواده و ...) جدول واکسیناسیون، جدول دارویی (دارونامه)، برگ برودت یخچال، شاخص های بهداشتی، کروکی منطقه مشخصات بهورز، فرم آمار ماهیانه، گزارش بیماری ها، نظارت ها، ثبت اندازه گیری کلر، فرم ارجاع فوری - غیر فوری.

دفاتر: تنظیم خانواده، زنان باردار، مراقبت اطفال، بهداشت محیط، پیگیری دارویی، ثبت نام بیماران

بایگانی: زونکن مکاتبات اداری و مالی، زونکن گزارشات نظارتی

ج- دستورالعملها :

- دستورالعمل های مراقبت از بیماران

- دستورالعمل مراقبت ادغام یافته ناخوشی اطفال (مانا)

- دستورالعمل مراقبت کودک سالم

- دستورالعمل مصرف قرص و قطره های مکمل.

LOG BOOK

گزارش روزانه (Log book) دفترچه ای است که ضمن بیان اهداف کلی درس و روند دوره ، عملکرد دانشجو را در این درس و در این دوره ثبت می نماید و سبب می شود تا روند فعالیت ها به صورت مستند قابل ارزیابی باشد . اگر باز خورد مناسبی از نحوه فعالیت آموزشی – پژوهشی خود از طرف اساتید مربوطه نداشته باشید . طبیعتاً نقایص کار و زمینه های پیشرفت شما مخفی خواهد ماند بنابراین پیش عملکرد دانشجویان در فرآیند آموزش یکی از ارکان اصلی جهت ارتقاء کیفیت می باشد . ضمن آرزوی موفقیت در طی دوره کارآموزی در عرصه ، امید است بتوانید در جهت ارتقاء توانمندی علمی و عملی خود کوشا باشید .

تکمیل Log book

- قبل از اتمام دوره با توجه به اهداف کلی درس ، در صورت عدم یادگیری یک مهارت ، موضوع را به اطلاع مربی مربوطه برسانید .
- در پایان دوره دفترچه تکمیل شده را جهت تحلیل و بررسی به مربی گروه تحویل نمائید .
- لطفاً در کمال دقت ، صداقت و بدون مخدوش شدن اطلاعات ، به تکمیل این دفترچه اقدام نمائید بدیهی است عدم تکمیل مناسب ، موجب تضییع حقوق شما خواهد شد .

ثبت فعالیتهای روزانه دانشجو

نوع مراقبت	کد شناسایی	نام و نام خانوادگی	نام خانه / مرکز	تاریخ

ثبت فعالیتهای روزانه دانشجو

نوع مراقبت	کد شناسایی	نام و نام خانوادگی	نام خانه / مرکز	تاریخ

ثبت فعالیتهای روزانه دانشجو

نوع مراقبت	کد شناسایی	نام و نام خانوادگی	نام خانه / مرکز	تاریخ

ثبت فعالیت‌های روزانه دانشجو

نوع مراقبت	کد شناسایی	نام و نام خانوادگی	نام خانه / مرکز	تاریخ

ثبت فعالیت‌های روزانه دانشجو

نوع مراقبت	کد شناسایی	نام و نام خانوادگی	نام خانه / مرکز	تاریخ

ثبت فعالیت‌های روزانه دانشجو

نوع مراقبت	کد شناسایی	نام و نام خانوادگی	نام خانه / مرکز	تاریخ

ثبت فعالیتهای روزانه دانشجو

نوع مراقبت	کد شناسایی	نام و نام خانوادگی	نام خانه / مرکز	تاریخ

ثبت فعالیت‌های روزانه دانشجو

نوع مراقبت	کد شناسایی	نام و نام خانوادگی	نام خانه / مرکز	تاریخ

ثبت فعالیت‌های روزانه دانشجو

نوع مراقبت	کد شناسایی	نام و نام خانوادگی	نام خانه / مرکز	تاریخ

ثبت فعالیت‌های روزانه دانشجو

نوع مراقبت	کد شناسایی	نام و نام خانوادگی	نام خانه / مرکز	تاریخ

ثبت فعالیتهای روزانه دانشجو

نوع مراقبت	کد شناسایی	نام و نام خانوادگی	نام خانه / مرکز	تاریخ

ثبت فعالیت‌های روزانه دانشجو

نوع مراقبت	کد شناسایی	نام و نام خانوادگی	نام خانه / مرکز	تاریخ

ثبت فعالیتهای روزانه دانشجو

نوع مراقبت	کد شناسایی	نام و نام خانوادگی	نام خانه / مرکز	تاریخ

ثبت فعالیت‌های روزانه دانشجو

نوع مراقبت	کد شناسایی	نام و نام خانوادگی	نام خانه / مرکز	تاریخ

ثبت فعالیت‌های روزانه دانشجو

نوع مراقبت	کد شناسایی	نام و نام خانوادگی	نام خانه / مرکز	تاریخ

ثبت فعالیت‌های روزانه دانشجو

نوع مراقبت	کد شناسایی	نام و نام خانوادگی	نام خانه / مرکز	تاریخ

فرم ثبت آموزش گروهی

تاریخ :

عنوان :

گروه هدف و تعداد :

مکان آموزش :

محتوای آموزش :

محل الصاق عكس :

فرم ثبت آموزش گروهی

تاریخ :

عنوان :

گروه هدف و تعداد :

مکان آموزش :

محتوای آموزش :

محل الصاق عكس :

فرم ثبت آموزش گروهی

تاریخ :

عنوان :

گروه هدف و تعداد :

مکان آموزش :

محتوای آموزش :

محل الصاق عكس :

فرم ثبت آموزش گروهی

تاریخ :

عنوان :

گروه هدف و تعداد :

مکان آموزش :

محتوای آموزش :

محل الصاق عكس :

فرم ثبت آموزش گروهی

تاریخ :

عنوان :

گروه هدف و تعداد :

مکان آموزش :

محتوای آموزش :

محل الصاق عكس :

فرم ثبت آموزش گروهی

تاریخ :

عنوان :

گروه هدف و تعداد :

مکان آموزش :

محتوای آموزش :

محل الصاق عكس :

فرم ثبت آموزش گروهی

تاریخ :

عنوان :

گروه هدف و تعداد :

مکان آموزش :

محتوای آموزش :

محل الصاق عكس :

فرم ثبت آموزش گروهی

تاریخ :

عنوان :

گروه هدف و تعداد :

مکان آموزش :

محتوای آموزش :

محل الصاق عكس :

ارزشیابی دانشجو :

۱. امتحان عملی حضور در فیلد روستا
۲. امتحان عملی حضور در فیلد شهری
۳. امتحان کتبی حضور در فیلد شهر و روستا
۴. امتحان کتبی دانشکده
۵. گزارش کتبی فعالیتهای روزانه دانشجو

منابع آموزشی جهت مطالعه:

مراقبت مادران

۱. مراقبت های ادغام یافته سلامت مادران (بوکلت)

۲. کتاب دستورالعمل فرم های مراقبت مادران

تنظیم خانواده:

۱. کتاب دستورالعمل روش های پیشگیری از بارداری

۲. بوکلت دستورالعمل های تنظیم خانواده

مراقبت اطفال:

۱. بوکلت چارت کودک سالم و راهنمای بوکلت چارت (ویژه بهورزان)

۲. بوکلت چارت مانا و راهنمای بوکلت چارت مانا (ویژه بهورزان)

۳. تغذیه با شیر مادر مخصوص بهورزان، معاونت امور بهداشتی وزارت بهداشت و آموزش پزشکی

۴. بهبود تغذیه شیر خواران

آموزش بهداشت:

کتاب مبانی کار در روستا (از مجموعه کتب بهورزی)

بهداشت حرفه ای:

جزوه بهداشت حرفه ای در شبکه

بهداشت محیط:

کتاب بهداشت محیط (از مجموعه کتب بهورزی)

بهداشت روان :

دستورالعمل کشوری بهداشت روان

بهداشت دهان و دندان

کتاب بهداشت دهان و دندان از مجموعه کتب بهورزی

بهداشت مدارس :

۱. کتاب بهداشت مدارس (از مجموعه کتب بهورزی)

۲. شناسنامه سلامت و راهنمای تکمیل آن

۳. پرونده بهداشتی مدرسه و راهنمای تکمیل آن

۴. آئین نامه بهداشت مدارس

۵. کارت سنجش سلامت کودکان

درمان علامتی و تأمین داروهای اساسی

۱. کتاب درمان های ساده علامتی. مرکز توسعه شبکه ارتقاء سلامت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
۲. دارونامه بهورزی
۳. جزوه کمک های اولیه ۱ و ۲، مرکز بهداشت استان
۴. چگونه فشار خون را اندازه گیری کنیم - دکتر طاهره سماوات

مبارزه با بیماری ها :

۱. راهنمای کشوری مبارزه با سل
۲. راهنمای کشوری مراقبت از بیماری آنفلونزا
۳. راهنمای کشوری مراقبت از بیماری سرخک
۴. راهنمای کشوری مراقبت از بیماری سرخچه
۵. جزوه اختلالات ناشی از کمبود ید
۶. دستورالعمل کشوری مراقبت از التور
۷. دستورالعمل کشوری مراقبت از مالاریا
۸. اصول پیشگیری و مراقبت از بیماری های وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، معاونت سلامت

ایمن سازی و زنجیره سرد :

۱. کتاب واکسیناسیون و بیماری های قابل پیشگیری با واکسن
۲. کتاب برنامه و راهنمای ایمن سازی
۳. کتاب زنجیره سرد (مربوط به بهورزان)
۴. دستورالعمل مراقبت از عوارض ناخواسته ایمن سازی

اعضاء هیئت علمی گروه بهداشت:

۱. امیر تابشیان (مدیر گروه)
۲. نازنین کریم آباده (مسئول درس)
۳. دکتر فریبا ارجمندی
۴. دکتر بهرام سلیمانی
۵. دکتر غلامحسین صدری
۶. دکتر سید مهدی مدنی